

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНАЪАТИ

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЙОТИ ВА САНАЪАТИ 1994 йил

ХАФТАЛИК ГАЗЕТА

29 АПРЕЛ, ЖУМА № 15 (3263) ● СОТУВДА НАРХИ ЭРҚИН

ХАМКОРЛИК ПОЙДЕВОРИ

Кўзгуси бўлмиш Самарқанд ва Хива шаҳарларига борди. У авлодларимиз кўриб қолдирган тарихий обидлар билан танишар экан, Мовароуннаҳр бир вақтлар ҳақиқатан ҳам жаҳон маданиятининг маркази бўлганлиги яна бир бор ишонганини таъкидлади.

Франциялик меҳмонлар пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларини ҳам бориб кўрдилар. Франция Президентини номидан буюк мутафаккир шоир Алишер

Навоий пойга гуллар кўйилди. Музокаралар якунида икки мамлакат Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида ҳамкорлик, Ўзбекистон Республикаси билан Франция Республикаси ўртасида фуқароларнинг эркин ҳаракати ҳақидаги битимлар, ҳаво транспорти соҳасида ҳамкорлик тўғрисида қўшма декларация имзоланди. Бу ҳужжатлар икки мамлакат фуқаролари ўртасидаги борди-келдини

осонлаштириш, иқтисодий, сийсий, маданий алоқаларни кенгайтиришга хизмат қилиши, шубҳасиз.

«Франция — Ўзбекистон» ассоциацияси делегацияси аъзолари Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциациясида қабул қилинди. Ассоциация раиси Н. Ғоибов меҳмонларга мухталиқ Ўзбекистоннинг дўстлик ва маданий алоқалари тўғрисида сўзлаб берди.

Франция Президентининг делегацияси аъзолари билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг делегацияси аъзолари ўртасида бўлиб ўтган музокаралар вақтида.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РЕСПУБЛИКА «МАЪНАВИЯТ ВА МАЪРИФАТ» ЖАМОАТЧИЛИК МАРКАЗИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

- Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлашда, истиқлол йўлида буюк давлат барпо этишда маънавият ва маърифат омилларини ҳисобга олган ҳолда, умуминсоний ва миллий қадриятлар уйғунлиги асосланган фуқаролар жамияти қўриб борадиган фикр-мулоҳазаларини ва таълиқларини ўзтибора олиб, республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилиги маркази ташкил этилсин.
- Марказнинг самарали фаолияти ва ўз мақсади йўлидаги вазифаларини изчил бажариши учун, миллий тафаккурни ривожлантириш, маънавият ва маърифатни янада камол топтиришга қўмақлаштириш ниятида, унга 6-8 босма тобоқ ҳажмида «Тафаккур» номли журнални чоп этиш, ношirlк ишларини юритиш ҳуқуқи берилсин.
- Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари марказни ва унинг жойлардаги таркибий тузилмаларини ташкил этиш бўйича зарур чора-тадбирларни кўрсинлар.
- Молия вазирлиги (Б. Ҳамидов) ва бошқа тегишли ташкилотлар марказни ҳамда журнал таъриратини асосий фаолияти учун зарур бўлган маблағ, ашё ва жиҳозлар билан таъминласинлар.
- Вазирлар Маҳкамаси «Маънавият ва маърифат» марказининг ишларига тегишли чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида ўз қарорини қабул қилсин.
- Тошкент шаҳар ҳокимлиги (А. Фозилбеков) марказни ва унинг журнал таъриратини Тошкент шаҳри, Отагур кўчаси 24-бинога жойлаштирсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Н. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
1994 йил 23 апрел

КАТТА СИЁСАТ ВА СИЁСАТБОЗЛИК

Ўзбекистон Республикаси Президентининг улуг саяё-ҳаракатлари, ғайрат ва шижоати билан мамлакатимиз ҳам, халқимиз ҳам катта сиёсат доираси ва майдонига кирди.

Мустақиллик бўлмаган замонларда бундай сиёсатни ҳатто ҳаёла ҳам келтириш қийин эди. Халқимиз, миллатимизнинг энг яхши ақл эгажари буни ороу қилардилар, холос.

Катта майдон деганимиз — бутунги жаҳон майдони, катта сиёсат доираси деганимиз — барча жаҳон мамлакатлари билан олиб борилаётган, тенглик ва ўзаро манфаатдорликка асосланган сийсий, маданий, иқтисодий муносабатлар, алоқалар тобора ривожланиб бораётган гўзал бир шароитдир.

Ўзбекистон мамлакатини ва унинг Президентини олиб бораётган катта давлат сиёсати бизни жаҳоннинг тараққиётда жуда илгарилаб кетган АҚШ, Англия, Хитой, Франция, Германия, Канада, Италия, Россия, Хитой, Япония, Швейцария, Голландия, Белгия, Туркия, Эрон сингари мамлакатлари билан тўташтиромоқда. XXI аср учун, тараққиётнинг, инсониятнинг янги ажиб поғоналари узра кўтарилишига хизмат қилган иқтисодий-маданий ривожланиш чамбарчас боғланмоқда.

Ўзбекистон эндиликда бутун жаҳон миёсида рўй бераётган улугвор баҳсга — тараққиёт баҳсига кирди. Бу қонли урушлардан, миллий низо-лардан, улуг давлатларнинг кичик давлатлар ва халқларни бўйсундириш, ўзига тобе қилиш, уларнинг жаҳон олдидидаги ҳақ-ҳуқуқларини поймол этиш, бойликларини талаш каби даҳшатли урун-лардан, қандай бўлмасин, бошқа халқлар устидан ҳукмронлик ўрнатилган ва гегемонлик қилиш ҳатти-ҳаракатларидан бутунлай халос бўлиш давридир. Ўзбекистон жаҳон миёсидаги ана шу ўнтам сиёсатнинг фаол иштирокчиси ва жозибадор халқларидан бирига айланди.

Бу мустақилликнинг улуг воқелиги. Бунга сиёсатбозлик эмас, катта давлат сиёсатини қатъий туриб, буюк бир матонат билан йўлга қўйиш тўғрисида эришилди. Шу ўринда икки оғиз катта давлат сиёсати билан сиёсатбозликнинг бир-биридан қанчалар жаскин фарқ қилиши ҳақида тўхталмай ўтишга тўғри келади.

Ўзбекистондан ташқарида эскидан таниш маълум бир доираларнинг саяё-ҳаракатлари билан иттифоқ хусусида тинимсиз шов-шувлар кўтарилиб турибди. Ҳамўстликда яшаш етмагандай яна бунинг устига алдангандай Евроосий иттифоқи ҳақида халқларнинг, жаҳоннинг чалғитилган, айниқса, мустақилликка эришган янги мамлакатларни таажжуб ва ҳайратга соладиган гўзал кўтариб чиқилди. Гапнинг очиги, бундай номи қандай бўлишидан қатъий назар, «иттифоқлар»нинг соғиниш — тўппа-тўғри салтанатчиликни соғиниш, бир давлат, маълум бир халқнинг бошқа халқлар ва мамлакатлар устидан ҳукмронлигини таъминлаш ва ҳар томонлама буюкликка тушириши соғинишдан бошқа нарсас эмас. Номи «иттифоқ», холос. Лекин ҳаммасининг тағдири биттагина фикр — салтанатчиликни тиритириш. Янги ёш мустақил давлатлар дуч келаётган иқтисодий қийинчиликлардан фойдаланиб, ҳар қандай йўлдан билан шу қийинчиликларни кучайтириб, шуни рўқча қилган ҳолда халқ ўртасида «илгари қандай яхши эди, арзончилик эди», «қобилиятида ғаламликларнинг авж олдириб, охири-охирида халқ ва унинг сайлаб қўйилган раҳбарларининг иродасига тасъир — кўрсатиб, ўзларнинг гегемонлик мақсадларини амалга ошириш, миллий тараққиётни бутунлай орқага суриб ташлаш, қолгилари — яна ўша «ягона паспорт», «ягона фуқаролар», «ягона чегара», «ягона қўшун», «ягона мақсадлар»... ва ҳоказо — жуда-жуда таниш ва... афсуски, жуда-жуда оғир — эзгиб воясатлар, машғум курулларни... Хўш, биз шуларни соғиниб йаймайми? Шуларни истайми? Шуларга интилайми? Шуларни орзу қилами? Ёў, Ҳеч қачон. Бу ўтди. Бу бўёқлик тугади. Бу кишилар уюлди. Бу тўсқинлар Берлин темир деворлари каби қулади. Ёў, Ҳеч қачон бир миллатни иккинчи миллатга ташлашдан, бир мамлакатдан бири неча «мамлакат» ясайдиган даврлар ва кўчалар бош қўтармаган. Бу шу сиёсатлар орқада қолди. Тўғрисики айтганда, номи сиёсат деб атаб ҳам бўлмас эди. Бу ўз номи билан бошдан оёқ сиёсатбозлик эди. Сиёсатбозлик деганимиз тўб мақсад деганимиз. Ҳукмронлик ва бошқа мамлакатлар бошида таёб ўйинини бўлиб келган. Мамлакатлар, халқларнинг таъдирларини ўйламай фанат ҳукмронлигини кўзда тутадиган сиёсат бу — томо маънодаги сиёсатбозликдир.

XX асрнинг сўнгида бутун жаҳоннинг кўз ўнгиде бу найранглар ва макорликлардан иборат машаъша ўлиб бораётганга гувоҳ бўлиб турибмиз. Сиёсатбозлик жаҳон тарихи саҳнасида анахронизм бўлиб қолди. Яъни у тўла-тўқис эскирди. У халқларнинг тараққиётга хизмат қилмади. Кўп ҳолларда эса халқларни қонга ботириди. Сиёсатбозликнинг бадбўй оқавалари ҳали ҳам жаҳоннинг дам у ерида, дам бу ерида гавғолар кўтариб турибди, қон тўқити. Миллий, инсоний низоларни авж олдирилади. Лекин булар сиёсатбозликнинг сўнгги нафаслари, сўнгги томчи тўқайган қонлари. Қон тўқини машаққатлардан чарчаганда, у «Евроосий иттифоқи» каби «ғоилар»нинг ўртага солишти. Эҳтимол, бу «ғоилар»нинг тағдири ҳам қон тўқини таъинлик иширидир. Ахир сийсий найрангбозлар ҳеч қачон беғуноҳ қонларни тўқиндан чўчиб ўтирмаганлар. Лекин етар! Салтанатчиликлар ер юзиде тугаб бораётгани каби, унинг сиёсатбозлиги ҳам тамом барҳам топади.

Ўзбекистоннинг бутун жаҳон билан боғланган буюк халқларини энди ҳеч ким, ҳеч қандай куч узоқламайди.

Апрелнинг гўзал ва фараҳбахш кунларида Ли Пон ва Франсуа Миттеран жаҳонларнинг Ўзбекистонга келишлари XXI аср арафасида жаҳонда катта сиёсат — олжаноб ва кўтулғу сиёсат голиб чиққанлигини кўрсатади. Шундай кўтулғу инсонпарварлик сиёсатини Ўзбекистоннинг буюк келажакини таъминлайди.

Иброҳим ҒАҒУР

МИЛЛАТ ҲУҚУҚИ—МУҚАДДАСИ!

ЎЗБЕКИСТОН ЕЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ КОТИБИАТИ БАЕНОТИ

Азиз ватандошлар! Буюк тарихий жараёни бошдан кечираёмиш. Биз, қаламакшлар, ютуқларга суюниб, камчиликларга куюниб улкан воқеаларнинг шоҳиди ва иштирокчиси бўлиб турибмиз. Кўзимиз ўнгиде мустақил давлатимиз — халқимизнинг миллий кўргони қад кўтармоқда. Эл учун бундан ортиқ шараф, миллат учун бундан ортиқ радоват йўқ. Зеро, халқ учун барча саодатларнинг боши — мустақил миллий давлатдир. Бу — жаҳон таърихидан ўтган ҳақиқатдир. Давлат эл — савлатли эл, деб бекорга айтишмайди. Давлатли элнинг ери ва осмони даҳлсиз, эркин иштироки ўз қўлида бўлади. Жаҳон аро юрса йўли, ўтирса ўрни бўлади. Тарихи буюк, дину диниёти азиз муқаддас, миллий қадриятлари баланд, тили жангдор ва ардоқли бўлади. Давлатли эл бошқаларнинг қўш-қовоғига қараб эмас, ўзининг истақ-иродасига суюниб иш қўради... Биз ана шу кўтулғу маънавий сари қадам-бақаддам олган босяимиз. Аммо карвонимиз қадамлаб, давлатимиз иморати қад кўтарган сайин бизга суқ билан тикилганларнинг шовқин-сурони ортапти. Таҳдиду дағдалар, жазаваю васвасалар авжга чиқпти.

Миллат бировга бермайми. Жаҳонларга айтадиган сўзимиз шуки, дунёда ёлғиз инсон ҳуқуқимиз, миллат ҳуқуқи деган тўшунча ҳам бор. Инсон ҳуқуқи азиз эса, миллат ҳуқуқи муқаддас. Миллат ҳуқуқининг бирламчи молдаси — миллатнинг мустақил давлат қўриш ҳуқуқидир. Бизни бир юз ўттиз беш йил ана шу ҳуқуқдан маҳрум этишди. Кўриниб турибдики, яна маҳрум этишмоқчи. Яна мустамлака қилишмоқчи. Ингирманчи аср охирида, Ингирма биринчи аср бошлари деб турган бир паллада бу не қабоҳат!

Шу ўринда бир нарсани эсга олишни жоиз деб биламиз. Жазаоир ватанпарварлари билан мустамлакачилар ўртасида уруш бўлишига чинқанда энг таниқли француз езувчилари, олим улломабери, санъаткорлар Парижда тўпланиб, Франция президентини ва Парламентга овозлик қилишган эди. «Жазаоирга овозлик берилсин! Бизни мустамлакачи миллат деб аташларини истамайми!» деб ҳайқирган эди улар. Жаҳон Ўзбекистоннинг миллион-миллион ўзбеклар, тожиклар ва туркманларнинг қонини тўқин, резервацияларга ҳайдаш ҳақида айоханнос солаётган, шу кунларда ўзини Россиянинг виждони деб билган рус езувчилари, олим улломабери нега лом-ним демай, жим туришбди? Нега ирқчиликни очиқ-ошкор ташвиқ қилаётган «Жиринская правда» газетасини қўлма-қўл қилиб, интиқиб ўқишяпти? Бошқаларни куллик асоратига солган халқ ўзи ҳам шу асорат остида яшашини наҳотки улар билмишасе?

Мустамлакачилар хуруж қилиб, мустақиллигимиз тақдирини қалқиб турган шу кунларда баъзи бировларнинг қилмиши дард устига чинқон бўлапти. Биз ўзимиздан чиққан «мухолифлар» назарда тутаями. Биламиз, мухолифларсиз жамият, мухолифсиз давлат йўқ. Аммо, ўша давлат ҳали тўла қўриб битирилмаган бўлса-чи? Унинг ҳали томи ёпилмаган, деворлари тўла кўтарилмаган бўлса-чи? Чала иморатга кириб олиб, «демократия» деб мунозаъра, мунозаъа бошлаймишми? Мунозаъа жанжалга бурлимайми? Мустақиллик учун кураш ҳокимият учун курашга айланмайми? Ҳокимият учун кураш Тожикистонда, Афғонистонда, Гуржистонда нечун оқибатларга олиб келганини кўриб турибмиз-ку... Ўзбекистонда ҳам

жанжал-тўполон бошланса, бир бутун тупроғимизни парчалайман деб турганларга бу айна мудола бўлмайми? Буни тўшунинг учун катта ақл керами? Давлатимиз кўргони қўрилаётганда уни мустаҳкамлаш ўрнига чайқатишга ури-наётганларини тарих ҳеч қачон кечир-майди. Миллий кўргонимизни охирига-ча қўриб, келажакка абадий мерос қилиб қолдирмасак, авлодлар бизни кечирмайди.

Хуллас, қандай бўлмасин меъёри сақлаш керак, токи мухолифат ганимликка, рақобат душманчиликка айланмасин. Хозирги қалтис вазиятда ваъминлик, етти ўлчаб бир кесин, тамкин, сабру бардош бениҳоя зарур. Акс ҳолда қўш қўяман деб кўз чиқазиб қўйиш ҳеч гапмас. Вазифаси илм олиш, замонавий техникани эгаллаш, касб-кор ўрганшдан иборат бўлган сийсий таърибасиз талабаларни тахсилдан чалғитиб, сийсий кўрашга тортишни биз кескин қўралайми. Буни унча чинқан инсофсизлик деб биламиз. Бутун Ўзбекистоннинг умид кўзи ўша талабаларда. Халқимизнинг келажакига хизмат қилиши керак бўлган авлодга бир гуруҳнинг бугунги сийсий манфаатларига хизмат қилдириш ақлдан, адолатдан эмас.

Биз қадимий ҳаққ, Худо яратган маданий миллатимиз. Бошқалардан камлик еримиз йўқ. Биз ҳам дунё саҳифада тур-ришни, дунё саҳифа юришни истаёмиш. Бошқалар билан теппа-теп, бўлиб аҳил, иноқ бўлиб яшашни хоҳлаймиш. Дунёда шу йўсинда ҳаёт кечираётган халқлар, мамлакатлар оз эмас. Ушалардан иборат олайлик. Мустамлакачилик замони ўтди, миллатлар аро ҳамкорлик ва ҳам-жиҳатлик даври етди. Янги даврга муносиб бўлайлик. Миллий ҳақ-ҳуқуқлар миллат учун ҳаёт-мамонт мезони эканли-гини унутмайлик. Уларни ҳаминча муқаддас деб билайлик.

Азиз ватандошлар! Мамлакатимизда ҳукм сураётган тинч-лик, осийсталикнинг баҳоси йўқ. Тинч-ликда кечаётган ҳар бир кун яхлит бир гишт бўлиб, мустақиллигимиз иморатини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Бунинг қадрига етайлик, ҳар бир дамини ғайимат билиб, ҳар бир дақиқадан уну-ми фойдаланайлик.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

М. МИРЗАЕВИН

ЎЗБЕКИСТОН

РЕСПУБЛИКАСИНING

ФАХРИЙ ЕРЛИГИ

БИЛАН МУКОФОТЛАШ

ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Фашизм устидан қозонилган ғалабанинг эллик йиллиги олтидан

4-БЕТ

«Арзимуна хато»

Самарқанд вилоятининг Иштихон туманига қарашли «Ҳақиқат» ширкат уюшмаси аъзолари чигит экинни туғатдилар. Бу ишда уюшманинг 4-бригадаси тракторчиси Худойберди Ширинбоев фаол қатнашди. Суратларда Х. Ширинбоев; сўнгги гектарларга чигит экин пайти. Х. Соляхов суратга олган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон миллий мусиқа санъатини ривожлантириш мақсадидаги кўп йиллик самарали хизматлари учун Муҳиддин Қорғиқубов номидан Ўзбек давлат филармонияси қўшиқчи ва концерт-таъшиқот бўлимининг созадаси, атоқли бастакор Муҳаммадҷон Мирзаев Ўзбекистон Республикасининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Н. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 21 апрел

2-БЕТ

Бизнинг Шарх

ФАРОНА ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
НИНГ 3-курсда ўқитган Сирожиддин Валиев 1939 йил ноябр ойида Қизил Армия сафига қақирди. У хизматни Молдавияда — Днестр дарёси яқинида бошлади. Ҳарбий бўлма пухта ағалаш, чиниқниш учун отиш, спорт ва тактик машғулотларга сидқидилдан қатнашди. Ҳар бир топшириқни аъло даражада адо этиб, сафдошлари ўртасида ҳурмат қозонди.

Хизматни нихолисга етказиб, оиласи бағрига қайтишга ярим йил қолганда, гитлерчилар Германияни ҳиёнаткорона уруш бошлади. У Прут дарёси қирғоғида пулемёт расчедаларини командири сифатида ишлаган тўғри. Фашистлар 3 июл кунини Ўзбекистоннинг яқинида дарёдан ўтиб Қиштинёв шаҳрига ҳужум бошлади. Айрим жойларда душман солдатлари Днестр дарёсидан ҳам ўтиб олинди. 74-ўқин дивизия кенешига мажбур бўлди. Гитлерчилар кеча си Днестр дарёсининг шарқий қирғоғига яқинлашиб шиддатли рақиб бўлди. Сирожиддин полтаваллик жангчи Савелий Кравченко билан бирга пулемёт ёнида кузатиш олиб борди. Гитлерчилар қайқача тушиб, дарёдан ўтиш тарафидан эканлигини пайқаган Кравченко:

— Уртоқ кичик сержант, ўт очайлик, — деди.

— Шоямла, яқинроқ келишимиз, — жавоб қилди у.

Шу пайт телефон қиринглаб қолди.

— Нега янам турибсан? — сўради рота командири.

— Фашистларнинг яқинроқ келишини кутяман, — жавоб қилди Сирожиддин.

Гитлерчилар жойлашиб олган қайиқларни нишонга олиб пулемётдан ўт очинди. Днестрнинг шарқий қирғоғига ўтиш ниятида 5 қайиқча жойлашиб олган фашистлар яқон қилди. Бу душман билан дастлабки жангиди олишув эди. Кейинги сафар 30 га яқин қайиқ пайдо бўлди. Икки дуст вазирили билан кутишди. Қайиқлар қирғоқдан силжини билан душман тўп ва миномётлардан ўт оча бошлади. Бизнинг тўпчилар ва миномётчиларимиз ҳам қараб туришмади.

Телефон қиринглаб қолди.

Гитлерчилар ҳужумини қайтаринишга ҳоҳидиларини — буйруқ берди завод командири. Дүшманга қараб шиддатли ўт очилди. Бу жанг 12 кеча ва кундуз давом этди. Ҳақиқатан тўтағач дивизия жангчилари билан орага ченинишди. Ўйда автомашина учраб қолди. Улар машинага чиқиб олинди. Ўнда дивизия разведкачилари боришга буюрди. Автоматини бир қишлоқ яқинида тўхтади. Вазиет осойиштадек туюлди. Шунга қўра оватқилиб олмақчи бўлишди. Қўқисдан ўрмон ичида чинқан гитлерчилар ҳужум бошлаб қолди. Унинг ора томонига ўтиб олиб, ўт очган разведкачилар ва пулемётчилар голий чинқиди. Шу жангда разведкачиларнинг командири ҳалок бўлди.

Разведкачилар батальонининг командири майор Новиков Сирожиддин Валиевни разведкачилар взводининг командири этиб танинлади. Сирожиддин Сивяев, Маркин, Рижов, Осадчий, Бурдженадзе, Куправа, Кошкинбоев, Лоцман, Косаревский, Максимчик ва Суля Тонарга етакчилик қилди. Разведкачилар билан амалий машғулотлар ўтказилди.

Эрта кун, Осмонда ой нур сочиб турибди. Разведкачилар жарликка тушиб, атрофини кеза бошлади. Душман мудофасига ҳеч қандай тўсиқ йўқ. На мина ўрнатилган, на чапалсим. Осийишталик, фашистлар ухламоқда. Ҳар замонда соқчилар овози эшитилиб қолади. Улар шоямла соқчини кузатишди.

Жадаллик билан яқинлашиб бориб, мудрайтган фашистлар «тил» қилиб олиб келинг. Биз сизнинг ҳаракатингизни кузатиб турамыз. Лозим бўлиб қолса, ёрдам берамыз, — деди Валиев.

Бурдженадзе билан Кошкинбоев эмаклаб бориб, соқичга ташланишди. Унинг қўлини боғлаб олиб келишди. «Тил» анча биланган бўлиб қолди.

Лейтенант Кучеренко взвод ва бўлим командириларини ўз ҳузурига таклиф қилди. — К. Маркс кўрсонида разведкага борамиз, — деди разведка ротаси командири. — Икки взвод ҳаракат қилди. Пистирна қўйма, Гитлерчилар кундузи пайдо бўлишди. «Тил» эсимиз қайтмайси.

Валиев разведкачиларни белгиланган вақтдан бир соат олдин йўлга бошлади. Комаричев взводи разведкачиларни кутиб туришган экан. Рота командири лейтенант Кучеренко ҳам етиб келди. Икки взвод баравар ҳаракат бошлади. Комаричев взводи қўрсонидаги қўрсони чеккасида, Валиев взводи эса жанубий чеккасида мудофаа ўрини эгаллашди.

Тонг ота бошлади. Нимжонлик. Ҳеч ким кўринмади. Теварак-атрофини кузатиш учун Горловна шахтаси илчисининг ўли 14 ёшли разведкачи Вана Серий (разведкачилар уни «Терентий» деб аташарди) юборилди. Вана

Корсунь қўрсонида бориши, у ердан Енакьевога ўтиб, орага қайтиши лозим.

Терентийни кузатар экан Валиев:

— Гитлерчилар Софиевка қишлоғи томонидан ҳам келиши мумкин, — деди.

Вана у ерга ҳам ўтиб, теварак-атрофини кузатиб курадиган бўлди.

Терентий шоямла анча йўлга тушди. У шу атрофдаги ҳар бир ҳузурни яқши биларди. Ўйда соқчиллик қилиб турган икки фашист Ваняни кўришди, аммо индашмади.

У орага қайтаётганда боғи икки фашист уни ушлаб ертўлага олиб боришди.

Уларнинг бири:

— Бу томонда нима қилиб юрибсан? — деб сўради.

— Енакьевога қариндошимизни борагим. Энди Горловнага уйимга қайтман, — деб жавоб қилди Вана.

Фашистлар унинг гапига ишонинди, кетишга рухсат беришди. Энг муҳими «тил» қўлга тушириш боғи анқ бўлди.

Синчовлик билан қўзатиш олиб бориш натижасида соқчиларнинг кундузи шу ерда бўлиб, кечаси боғида жойда қўриқчилик қилишлари маълум бўлди. Шунга қўра разведка борадиган ҳужумкор гуруҳ қўрсони бўлиди. Бири душманининг ора томонидан, иккинчиси рўпарадан ҳужум қиладиган бўлди. «Тил» қўлга тушириш ҳар сафаридек Валиев зиммасига юклатилди.

Эртаси кечаси разведкачилар К. Маркс

КЕИНИГИ САФАР РАЗВЕДКА партизанлар етказган маълумот асосида ўтказилди. Уларга бошқа взводдан Иван Осадчий қўшилди. Ҳаракат қилиш учун об-ҳаво қўлай, оёқ остида қор ғирчилламайди, атроф қоронги.

Разведка ротаси командири лейтенант Кучеренко ҳам ўқин рота командири билан учрашиб, разведкага боришга буюрди.

Белгиланган жойга етиб бориш билан Валиев взводи алоҳида ўй олдига тўхтади. Комаричев взводи эса мактаб биносини қўриш боғида. Шу ерда бир фашист қўлга олинди. У дарҳол жон берди. Гитлерчилар эрта 1942 йили кутиб олиш баҳонасида ичкиликка зўр беришган экан. Уй олдига от қўшилган ана тўғрида. Демак, уйда фашистлар бор. Иван Осадчий дераздан граната иргитди. Ичкилик шоямла-сурон кўтаришганини эшитиб, кетма-кет ана 3 граната иргитди. Валиев, Сивяев, Куправа, Кошкинбоев ва Рижов эшикни синдириб, уйга бостириб киришди.

Пола ҳалок бўлган фашистлар қўзғилиб ётишарди. Дарҳазда қаровотда бир аёл билан ёл бола қалтираб ўтирарди. Бола шафқат ишора қилди. Валиев шафқат очди. Икки фашист яшириниб олган экан, Уларни Бурдженадзе олиб чиқиб, Комаричев взводи разведкачиларига топширди. Бола энди қаровотни кўрсатди. Вири қаровот тағига яшириниб олган экан. Уни Куправа олиб чиқиб кетди. Бошқа хонадан ана иккитаси қўлга олинди. Натяча чакки эмас. Аммо офицер кўринмасди. Шу пайт аёл Валиевни илаб, аёллик кўрсатди. Қаровотда аёл остида фашист офицери яшириниб ётган экан. Бурдженадзе, Куправа ва Кошкинбоев дарҳол унинг қўлини қайриб, ҳаққарига олиб чиқинди. У полк врачига бўлиб, бу ерда санитария қисми жойлашган экан. Анчагина ҳужжатлар ва доридоромлар қўлга киритилди.

Рота командири раҳбарлигида Валиев ва Комаричев взводлари разведкачилари қўлга олинган «тил»ларни Ольховаткага олиб келишди.

Бу ўта самарали разведка ҳақида фронт, армия ва дивизия газеталари саҳифаларида кўп марта ёзилди. Сирожиддин Валиевнинг номи бутун фронтга ёйилди. Кўрсатган мислсиз жасорати ва матонати учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони таъсис этилди. Аммо у Ленин ордени билан мукофотланди. Кичик лейтенант унвони ҳам берилди. 19 январни ва офицерлар турли орден ва медаллар билан мукофотландилар.

СИРОЖИДИН ВАЛИЕВ взводи жангчиларига ҳамма:

— Разведкага ҳозирлик қўриш оғир, аммо уни амалга ошириш осон бўлади. Разведкачи душмани сабр-тоқат билан кузатиши лозим, тунки душман сени ҳам кузатади. Шунинг учун, — деб таълим беради. Ҳар пушта амал қилиб, доим разведкага пухта ҳозирлик қўрилади, разведкачилардан ҳам шундай йўл тутишни талаб қиларди.

Жанглар давомида дивизия мудофаа позицияси ўзгарди, уни маркази Чернухинодан Еленовкага кўчирилганлиги муносабати билан дивизия командири ўта биланган «тил» қўлга тушириш тўғрисида буйруқ берди.

Валиев взводи разведкачилари душман ўт очиб позициясидан сездирмай чана ўтган йўлга етиб олинди. Иулнинг икки томонига жойлашиб олиб, ҳужумга шай бўлиб туришди. Чананинг шайқолаши қўлоққа чалиниши билан Сирожиддиннинг даъвати янгради:

— Ўт очингиз ҳозирлик қўрилинг!

Бурдженадзе билан Суля Тонар автоматларини ўт очингизга тайёрлаб қўйишди.

Чана яқинлашиб олиб разведкачилар ўлка қилиб олинган гитлерчилар пулемётлардан ўт очинди. Бир фашист қорға йиқилди. Иккинчиси шинелини ечиб қочди ва теда қўздан гоийиб бўлди. Уни ушлаб бўлмади. Фақат шинели билан ҳужжатлари қолди. Разведкачиларга алам қилди, аммо на илож!

Валиев тўсатдан қор устидаги фашистининг елкасидан ушлаб юзини осмонга қаратди. Қарангчи, у тирик экан. Қўлини боғлаб, устига оқ халат ёпан ҳолда эмаклаб олиб кетишди.

Душманинг чангал сым тўсигидан ўтиб олган йўлда тик туриб давом этишди. «Тил»нинг қўлини ҳам ечиб қўйишди. Рота командирининг кузатуви пунктида бироз дам олган, ана йўлга тушишди. Валиев разведкачилар ўртасида, «тил» унинг орасида бормоқда эди. Разведкачилар қўнганни титмаганидан бойдаланган фашист Сирожиддиннинг елкасига пичоқ уриб, қоронига қочмоқчи бўлганда, буни пайқаган Куправа уни уриб йиқитди. Гитлерчини батальон штабига етказиб келишди. У рота командирининг алоқачиси сифатида дивизия командири талаб қилганидек ўта биланган «тил» бўлиб чиқди.

ДОНБАССДА ВАЗИЯТ нихоятда мурракбашган қўнларда дивизия армия қўмондонлигидан шоямла чинқиб қўлга тушириш тўғрисида буйруқ олди. Жанговар вази-фани бажариш Валиевга топширилди.

Июль ойи бўлганлигидан ҳаво очиб ва иссиқ. Кузатиш бошланди. Душман чапалсим тўсигидан сал нарида биринчи заун чуқурлик, у ерда ўт очиб нўқларга, ертўлалар, ўндан нарини кўриб бўлмайди. Ҳаммаёни чангал-зор қоплаб олган. Разведкачилар турган майдондан чапалсим тўсигигача бўлган масофа 300—400 метр атрофида. Валиев биноклда кузатмоқчи бўлди. Аммо анқ ҳулоса чиқариш жуда қийин эканлигини Кошкинбоев ва Бурдженадзега юзланиб, шундай деди:

— Мен 200 метрга олға суриламан. У ердан биноклда кузатишни давом эттирмам. Сен шу ердан узлуқсиз Бурдженадзе станциясига томонини кузатсан, Туглеен, сен эса майдон кўз змайсан. Сена ўзини сездириб турмаман.

Бурдженадзе ва Кошкинбоевга топшириқ бергач, Валиев олға силжий бошлади. Туглеен командири ҳаракатидан қўзини замади. Ўтларнинг силжини Валиев ҳаракатини билдириб турарди.

Станция томондан ўт очилди, — деб қолди Михаил Туглеенга. Туглеен биноклда тикилди. Валиев кўринмасди. Яна бир неча дақиқа кузатишди, аммо командир кўринмасди.

— Валиевни душман мергани ҳалок қилган, — деган ҳулосага келди Бурдженадзе.

— Ундай бўлса, сен мергани кузат, мен эса командир издан бораман, — деди Туглеен.

Туглеен Валиев оғир аҳволда ётган бўлса, уни ўлимдан сақлаб қолш ниятида ишларди. Ўйда унинг устидан ҳам ўқ учиб ўтди. Туглеен ерга қалниниб қолди. Унинг кўз ўнгидан ана бир ўқ дарахт шохига келиб тегди. Демак, мерган уни нишонга олмоқда.

Жуда ҳаволи вазиет вужудга келди. У ўт устида икки соатдан ортироқ вақт ётгач, олға силжий бошлади. Шу лаҳзада унинг қўнлардан «Қоронги тушиши билан фашистлар Сирожиддинни асир қилиб олишлари мумкин, шоямла керак», — деган фиер ўтди.

Нихоят Туглеен Валиев ёнига етиб борди. Уни кўриб ҳушини йўқотди. Сирожиддин ҳалок бўлган эди. Кўзда ёш билан уни ора-сига ётқизиб олиб, орта сурилла бошлади. Ўйда уни Бурдженадзе кутиб олди ва икка-ликка биргаликда лейтенант Валиевни ўқин рота кузатуви пунктига етказиб келишди. У ердан замбонда Комиссарова қишлоғининг ши. молдиган жарлик томон йўл олди. Қаҳрамон шу ерда дафн этилди.

Дивизия сийсий бўлими бошлиғи полковник Мальцев ишғиронда мотам митинги бўлиб ўтди. У дивизия қаҳрамони Сирожиддин Валиев ҳалок бўлганлиги билан ачинаганлигидан кўз ёшини тўхтага олмасди. Унинг қалбларини ларзага солувчи нўқни жангчиларни жасорат кўрсатишига даъват этарди. Сирожиддиннинг жанговар дўстлари командири ҳалок бўлганлиги учун душмандан қасос олишга қасамдди қилишди.

Жанубий фронт қўмондонлиги ва сийсий бошқармаси фармоиши билан дивизияга фронт муҳбири Борис Горбатов юборилди. У матбуотда Сирожиддиннинг жасорати ва ўлими ҳақида очерк эълон қилди. «Душман ўқи ёш, ҳаммамыз учун керак бўлган, Ватанимиз учун керак бўлган ақойиб инсон ҳаётини тўхта-тиб қўйди. Аммо у ҳаёт, лейтенант Валиев абадий ўлмас инсондир», — деб ёлди. Б. Горбатов «Правда» ва фронтда чиқиб турган «Во славу Родины» газетаси саҳифаларида.

Ҳаёт-мамот жангларда 11 «тил» ушлаб келган, 300 га яқин фашистини яқсон қилган ўзбек халқининг мард ва жасур ўғли лейтенант Сирожиддин Валиев ҳалок бўлганлиги муносабати билан фронт сийсий бошқармаси бошлиғининг ўрибосари Л. И. Брежнев ўз дил сўзини шундай изҳор этди: «...Фронтнинг энг яқин разведкачиси Сирожиддин Валиев ҳалок бўлди. Унинг ҳақида қўшиқ яратиш лозим. Валиев қўшиқ учун муносибдир».

Сирожиддин Валиевнинг ҳалок бўлганлиги ҳақидаги хабар Фаргона водийсига, Қорақўли қишлоғига ҳам етиб келди.

ҚАҲРАМОН ТУҒИЛИ ЎСГАН Бешарқ районининг Қорақўли қишлоғидаги 12-мактабда Сирожиддин Валиев номи берилган. Мактабга қираверинида унинг юсти ўрнатилган. Еленовка қишлоғи аҳолиси Сирожиддин Валиевнинг Донбассдаги мислсиз жасоратини эътиборга олиб, унга ёдгорлик ўрнатган.

«Биз Валиевни ёлдан чиқармаймиз, — деб ёзган эди Борис Горбатов. — Урушнинг номи ўчади, аралар битгади, заводлар ишта тушади, Озод қилинган Донбасс — одамлар фронтга узоқ Фарғонадан келган Сирожиддин Валиевни миннатдорчилик билан хотирлайдилар. Дарҳақиқат, Валиев фақат Донбасс ва Ўзбекистон аҳолисинигина эмас, жанговар дўстлари, Жанубий фронт фахрийлари ва ўқувчилар тез-тез ёлда олиб турадилар. Сирожиддин Валиев ҳақида қўшиқ ҳам яратилган. Ватан ва халқ озолиғи учун олиб борилган ҳаёт-мамот жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган қаҳармонимиз Сирожиддин Валиев хотира-си қалбимизда мангу яшайди.

Мажид САМАДОВ

СИРОЖИДИННИНГ ЖАСОРАТИ

қўрсонининг жанубий чеккасида тўпланишди ва бир неча дақиқадан кейин йўлга тушишди. Улар темир йўлга етиш билан тўхташди ва атрофини кузатиб бошлашди. Соқчининг боши қўзга ташланиб қолди. Бироздан сўнг у ўриндан турди. 2-3 дақиқа атрофини кузатди, ана чуқурга чўкди. Шундан сўнг улар темир йўлдан ўтиб, чуқурга тақалиб боришди ва кузатиш давом эттиришди. Қўзга ташланиб турган бош кўримай қолши билан Валиев дарҳол чуқурга ташланиди. Соқчилардан бири Валиевни олмақчи бўлган эди. Уни Кошкинбоев пичоқ билан тийинди. Иккинчиси қаттиқ қўриқиб кўрсатди. Аммо ут азамат унинг овозини ўқиб, «тил» қилиб олинди. Шу пайт ҳужумкор разведкачиларнинг иккинчи гуруҳи ҳам етиб келди. Валиев, Бурдженадзе ва Кошкинбоев «тил»ни олиб кетди, қолганлар Софиевка қишлоғи томон йўл олинди...

Авлодлар

«АРЗИМАГАН ХАТО»

ШУ ТУФАЙЛИ ИНСОН УЛИМИ ҲАҚИДАГИ ХАБАР МАНЗИЛИГА ЕТМАДИ

Ўтган йилнинг сентябр ойида хонамга бир нотаниш киши кириб келди-да торти-нибгина салом берди. Сўнг узини таништирди. Иси-шарифи Янгибой Жалолов экан.

— Сизни мақолаларингизни ўқиб турадим. Шунинг учун қора тортиб келдим, — деди меҳмон. — Айтин ноқулаю лекин ёмон аҳволга тушиб қолдим. Шу йилнинг бошида бир укам ўғирлик қилиб қамалган эди. Кеча шуни қўрсони келдим. Кечурун ниқата нотаниш киши аядаб пулимни олиб қўйди. Энди қайтиб кетишга пулим ҳам, Тошкентда пул сўрасам берадиган танишим ҳам йўқ.

Ҳалининг тўғриси, аввалига Янгибой Жалоловнинг сузларига унчаллик ишонмадим. Шунинг учун кеч бўлиб қолган бўлса-да уни уйга таклиф қилмасдан, меҳмонхонага жойлаб, артаси кун

юртига — Жиззах вилояти-нинг Арнасой туманига қў-наиб юбордим.

Шундан буён орадан олти ойдан кўпроқ вақт ўтди. Мен Янгибой ақани унутиб юбор-ган эдим. Лекин яқинда кутулмаганда у киши яна хонамга кириб келди. Қўзла-ри нам, тоқидани, ғам чека-ни лундани юзларидан билгани турарди. Ҳол-аҳвол сўраганидан сўнг у қўлимга шикоят тутиди.

«Хурматли редакция — деб бошларанди шикоят. — Менинг укам Ваҳром Жало-лов қўшнимиз Ваҳодир Уро-залев билан биргаликда 1992 йилнинг 26 декабрига ўтар кечаси иккинчи ён қўш-нимиз, «23А» давлат ҳужа-лиги директори Эргаш Из-босаровнинг икки халта ер-ён-босарини ўғирлашди. Нати-жада Ўзбекистон Жиноят мажмуасининг 25-моддаси, 2-банди билан айбланиб, укам йилга қамалиб кетди. Укам

жазо муддатининг бир ойини ўтагандан сўнг Ваҳо-дир икковини бошқа жойга жўнатишди. 1993 йилнинг 8 декабр кунини уйимизга бир ки-ши (нотаниш йўловчи) кели-ш укамнинг оғир бегоб эканли-гини айтди. Эртаси кунини қў-лига эрга бордим. Қамоқхона вакили (исми-шарифи эсим-да йўқ) Тошкентга касалхо-нага жўнатишганини айтди. Сўнг касалхона манзилини берди. Мен ўша кунини Тош-кентга келдим ва касалхона-га бордим. Лекин сўров био-росидилар менга «Ундай ки-ши келгани йўқ», деб жав-об беришди. Шундай қили-б яна орага қайтишга маж-бур бўлдим. Аммо у ердан ҳам укамни топа ол-мадим. Улар мени яна Тош-кентга жўнатишди. Бу гал менга «Уни келган бўлса ҳа-қида «едолоси» келмаган, шу-нинг учун бизнинг рўйхатда йўқ», деб жавоб беришди. Мен йўл саросини бўлиб уйга

бар беришмади? Вафот этган сўнг-чи? Илгари бирон марта оғриманган 23 ёшли навқирон йигит нега бирдан вафот этди?»

Бу хат, албатта, ҳар бир кишини ўйлашга мажбур эта-ди. Ва, менинг назаримда, Янгибой Жалоловнинг юқ-ридаги саволларини беришга ҳақири бор.

Мен ҳужжатларни ўрганиш жараёнида бу фоансинг айб-донини излашга ҳаракат қил-дим. Янгибой Жалоловнинг икки шаҳар орасида сарсон қилганларнинг маса-ди нима эканлиги менга но-маълум. Бу уларнинг виджо-лида ҳавола. Лекин, Ваҳром Жалолов вафот этгач, унинг уйига телеграмма жўнати-ларди. Бир эмас, иккита теле-грамма юборилган. Шунинг учун мурда 15 кун уликхона-да ушлаб турилган. Қарин-дошлари малаб келмагач, ҳеч ким йўқ инсон сифатида дафн этилган.

Шу ерда бир савол туғи-лади. Ҳўш, унда нега теле-грамма манзилга етиб бор-мади? Маълум бўлишича, ўғирликни очиб, тергов иш-ларини олиб борган Арнасой тумани ички ишлар бўлими катта терговчиси, милиция

биринчи марта ўғирлик қил-лаётган ҳисога олinsa яқши бўларди. Биринчи марта енгилроқ жаза бе-риш мумкин эди-ку. Ҳа-хоти, инсонни фақат қа-маш билан тарбиялаб бўлса? Баъзан меҳр, шафқат билан ҳам одами ёмон йўлдан қай-тарш мумкин-ку. Бундан тўрт-беш йил бурун бизнинг газетамиз аралашуви билан ноҳақ беш йилга озолиғини маҳрум этилган она қамоқ-дан чиқарилган эди. Бугун ўша аёл катта тинувчилик деҳи очиб, олға хизмат қи-лайти. Туманда уни билмай-диган одам нам топилади. Ишончим қомилки, ўша аёл бирдан аяшилди, меҳр кўрсани учун шундай ютуқ-ларга эришди. Агар у беш йил ноҳақ қамоқда ўтирган-да бошқача тарбиялорди.

Чуни «Ноҳақинг ж-иша шафқатсизлигини келтириб чиқаради» деган гап бор. Мен бу билан Ваҳром Жалолов ва Ваҳодир Урозалевнинг жазага ҳукми этган суд расисини айблamoчи эмасман. Ле-кин баъзан инсонпарварлик-ни ҳам унутиб қўймайлик.

Беккул ЭГАМҚУЛОВ

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ИШЛАРИ ВА ЗИРИЛИГИ, ЎЗБЕКISTON ЕЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ

НОШИР: ЎЗБЕКISTON РЕСПУБЛИКАСИ «ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА КОН-ЦЕРНИ

ЎЗБЕКISTON АДАБИЁТИ ВА САЊЪАТИ

Манзилгоҳимиз: Тошкент — 700083. Матбуотчилар кўчаси 32. Телефонлар: қабулхона — 33-52-91, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-56.

Навбатчи муҳаррир — Хайрулло УБАЙДУЛЛАЕВ

Босмахонага топшириш вақти — 21.00. Топшириш — 20.00

Редакцияга келган қўлемалар таҳлил этилмайди ва муаллифларга қайтарилмайдди. Муаллифлар фикри таҳририят нўқтан назаридан фарқланishi мумкин.

Бош муҳаррир: Аҳмаджон МЕЛИВОВ

Таҳрир ҳайъати: Мурод АБДУЛЛАЕВ (ижтимоий ҳаёт бўлими мудири), **Одил ЕҚУВОВ**, **Ашуралӣ ЖҲРАЕВ** (санъат бўлими мудири), **Насиба ИБРОҲИМОВА**, **Камол МАТЕҚУВОВ** (наер ва назм бўлими мудири), **Маҳмуд САЪДИН** (адабиётшунослик ва танқид бўлими мудири), **Озод ШАРАФИДДИНОВ**, **Иброҳим ҒАФУРОВ**. (бош муҳаррир ўринбосари), **Беккул ЭГАМҚУЛОВ** (масъул котиб)

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:

Рустам АБДУЛЛАЕВ, **Аҳмадали АСҚАРОВ**, **Тошўлат АҲМЕДОВ**, **Эркин ВОҲИДОВ**, **Дадаҳон ЕҚУВОВ**, **Ваҳодир ЖАЛОЛОВ**, **Хайрулла ЖҲРАЕВ**, **Пўлат ЗОҲИДОВ**, **Ваҳодир ИҲДУШЕВ**, **Жамол КАМОЛ**, **Мирзо КЕНИЖАБЕК**, **Абдулла ОРИПОВ**, **Ҳабиб САЪДУЛЛА**, **Издом СУЛАЙМОН**, **Тошўлат ТУРСУНОВ**, **Ибройим ЮСУПОВ**

1956 йил 4 январдан НАШР ЭТИЛА БОШЛАГАН

ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ